

Zakład Ubezpieczeń Społecznych

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ubezpieczenia społeczne

Ich głównym celem jest zapewnienie bezpieczeństwa materialnego osobom w podeszłym wieku, niezdolnym do pracy, ofiarom wypadków oraz chorób. Wypłaty z tych ubezpieczeń mogą mieć charakter krótkoterminowy, długoterminowy lub dożywotni.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Ubezpieczenia społeczne w Europie

Powstanie ubezpieczeń społecznych zostało wymuszone szybkim uprzemysłowieniem Europy. Pierwszym państwem, które w końcu XIX w. wprowadziło ubezpieczenia społeczne, były Niemcy. Inicjatorem tych zmian był kanclerz II Rzeszy Otto von Bismarck.

3

Lata 1880–1930 to czasy eksperymentu i poszukiwań w polityce społecznej koncentrujących się wokół znalezienia najlepszych sposobów ingerencji państwa w sprawy socjalne. Istotną rolę w kształtowaniu współczesnej polityki społecznej odegrał kanclerz II Rzeszy Otto von Bismarck, który był inicjatorem wprowadzenia trzech rodzajów obowiązkowego ubezpieczenia:

- na wypadek choroby (1883),
- od wypadków przy pracy (1884),
- w razie starości i inwalidztwa (1889).

Ustawy niemieckie dały innym państwom europejskim impuls do poszukiwania najlepszych sposobów na problemy socjalne. Wiele z tych krajów uznało niemieckie rozwiązania za modelowe i warte naśladowania.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ŚWIADOMY ZAWSZE UBEZPIECZONY

Polski system ubezpieczenia społecznego – ZUS

28 marca 1933 r.

– ustawa o ubezpieczeniu społecznym, która scaliła system ubezpieczeń społecznych w całym kraju

24 października 1934 r.

– rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Ignacego Mościckiego powołujące Zakład Ubezpieczeń Społecznych

Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości ustawodawcy stanęli przed zadaniem stworzenia jednolitego i nowoczesnego systemu ubezpieczeń społecznych. Na terenie odrodzonego kraju obowiązywało ustawodawstwo państw zaborczych. Ujednolicenie systemu ubezpieczeń w II Rzeczypospolitej trwało kilkanaście lat. Wbrew pierwotnym założeniom, usuwanie różnic w przepisach pozaborczych następowało stopniowo, w drodze częściowych regulacji. **Uchwalona 28 marca 1933 r. ustawa o ubezpieczeniu społecznym** scaliła ubezpieczenia społeczne, likwidując ostatnie relikty ustawodawstwa pozaborczego w tym zakresie (dlatego nazywana jest ustawą scaleniową). Objęła wszystkie rodzaje ubezpieczeń społecznych: chorobowe i macierzyńskie, na wypadek niezdolności do zarobkowania lub śmierci osoby ubezpieczonej, wskutek wypadku przy pracy lub chorób zawodowych, a także „wszelkich przyczyn”, oraz emerytalne robotników i pracowników umysłowych.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z 24 października 1934 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym. Pięć odrębnych instytucji – Izbę Ubezpieczeń Społecznych, Zakład Ubezpieczenia na Wypadek Choroby, Zakład Ubezpieczenia od Wypadków, Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych i Zakład Ubezpieczenia Emerytalnego Robotników – połączono w jedną, pod nazwą Zakład Ubezpieczeń Społecznych, z siedzibą w Warszawie. ZUS zarządzał pięcioma funduszami ubezpieczeniowymi połączonymi administracyjnie, ale wyodrębnionymi finansowo.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ZUS zajmuje się:

- ❖ przyznawaniem i wypłatą:
 - emerytur i rent,
 - zasiłków chorobowych, macierzyńskich, opiekuńczych, pogrzebowych,
 - świadczeń przedemerytalnych, dodatków kombatanckich;
- ❖ pobieraniem i gromadzeniem składek na ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych;
- ❖ pobieraniem składek na ubezpieczenie zdrowotne i przekazywaniem ich do Narodowego Funduszu Zdrowia;
- ❖ prowadzeniem indywidualnych kont ubezpieczonych i kont płatników składek (przedsiębiorców).

Emerytura: świadczenia zapewniające utrzymanie na starość, należne osobom, które odprowadzały składki przez lata pracy.

Renty: z tytułu niezdolności do pracy, rodzinne (po zmarłym ubezpieczonym członku rodziny), socjalne (wypłacane osobom niezdolnym do pracy, których niezdolność powstała przed ukończeniem 18 lat).

Zasiłki chorobowe: świadczenia wypłacane na podstawie zwolnienia lekarskiego na czas choroby.

Zasiłki macierzyńskie: świadczenia wypłacane podczas opieki nad dzieckiem po jego urodzeniu.

Zasiłki opiekuńcze: świadczenia wypłacane podczas opieki nad chorym dzieckiem lub innym bliskim członkiem rodziny.

Zasiłek pogrzebowy: świadczenie wypłacane po śmierci danej osoby, które ma zrekompensować koszty pogrzebu.

Świadczenie przedemerytalne: wypłacane osobom bezrobotnym, które zostały zwolnione z pracy z powodu likwidacji stanowiska pracy bądź upadłości firmy i którym do emerytury brakuje niewiele lat.

Dodatek kombatancki: przyznawany kombatanantom pobierającym emeryturę lub rentę.

Fundusz Pracy (FP): jego środkami dysponują urzędy pracy, finansując zasiłki dla bezrobotnych, prace interwencyjne, roboty publiczne, szkolenia dla bezrobotnych itp.

Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (FGŚP): ma zapewnić m.in. wypłatę zaległych wynagrodzeń pracownikom, których pracodawca jest niewypłacalny.

Narodowy Fundusz Zdrowia (NFZ): finansuje świadczenia zdrowotne udzielane ubezpieczonym i refunduje leki.

Indywidualne konto ubezpieczonego: zapisywane są na nim wszystkie wpłacane za daną osobę składki.

Konto płatnika składek: zapisywane są na nim wszystkie składki odprowadzane przez danego przedsiębiorcę, a także informacje, za kogo są opłacane.

Oba rodzaje kont, indywidualne konto ubezpieczonego oraz konto płatnika składek, prowadzi ZUS.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Uczestnicy powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych to:

- UBEZPIECZENI**
ponad 15 mln ubezpieczonych (m.in. pracowników, zleceniobiorców), dla których ZUS prowadzi konta, odprowadza składki (OFE/NFZ), wydaje decyzje w sprawach niezdolności do pracy (czyli w sprawach rentowych)
- ŚWIADCZENIOBIORCY**
ponad 7 mln świadczeniobiorców (np. emerytów i rencistów), dla których ZUS ustala uprawnienia, oblicza wysokość świadczeń, dokonuje przeliczeń i wypłaty emerytur oraz rent
- PŁATNICY**
ponad 2 mln płatników składek (m.in. pracodawców, zleceniodawców) rozliczających składki za siebie i za pracowników

OFE – otwarte fundusze emerytalne, których w Polsce działa 12.

NFZ – Narodowy Fundusz Zdrowia.

W Polsce są jeszcze inne systemy ubezpieczenia społecznego, które obejmują rolników (KRUS – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego), służby mundurowe, prokuratorów i sędziów. ZUS ich nie obsługuje.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Składki na ubezpieczenia społeczne wpływają do specjalnego funduszu zarządzanego przez ZUS, zwanego Funduszem Ubezpieczeń Społecznych (FUS).

To ze środków FUS wypłacane są świadczenia. Oznacza to, że

ZUS zarządza FUNDUSZEM UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH (FUS)

UWAGA:
ZUS ≠ FUS

Fundusz Ubezpieczeń Społecznych (FUS) – jego budżet tworzą składki na ubezpieczenia społeczne i dotacje z budżetu państwa. Fundusz może także zaciągać krótkoterminowe kredyty w bankach komercyjnych. Środkami FUS dysponuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Przeznaczone są one na wypłatę świadczeń emerytalnych, rentowych, chorobowych i wypadkowych.

Dlaczego różnica między ZUS a FUS jest taka istotna? Bo ZUS jest jedynie instytucją, którą państwo polskie powołało, by zarządzała zbieraniem składek i wypłacaniem świadczeń (zasiłków, rent, emerytur). Do tego celu ZUS wykorzystuje właśnie FUS. ZUS jest instytucją realizującą politykę państwa w zakresie ubezpieczeń społecznych.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

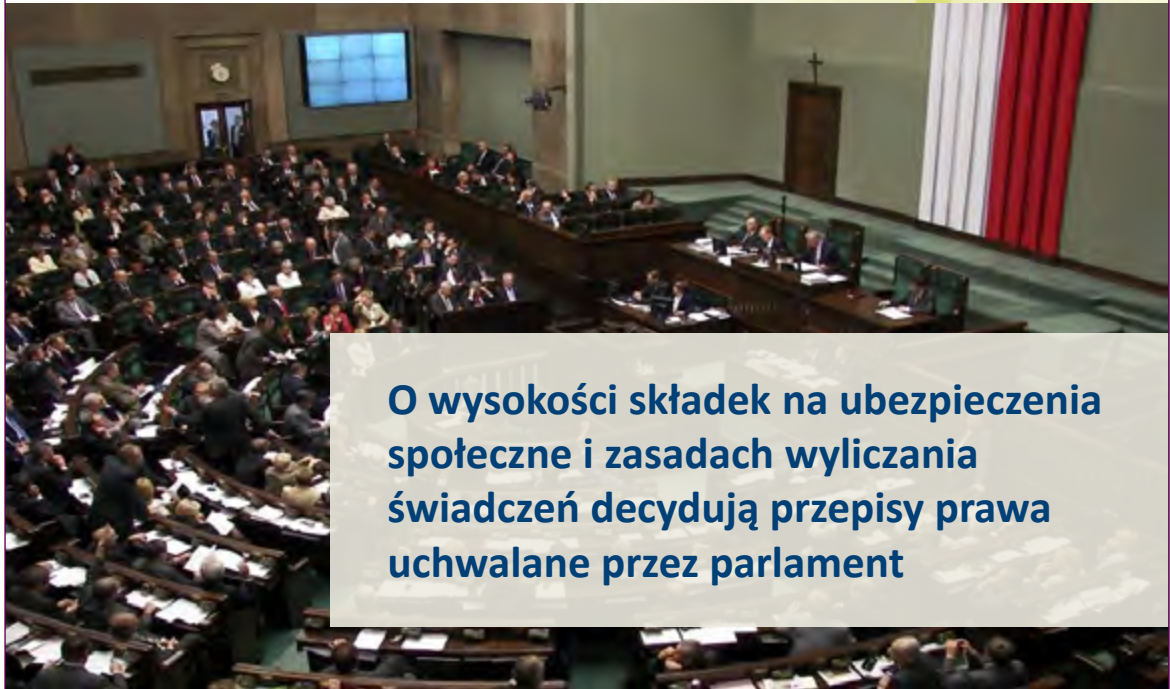
.....

.....

.....

.....

.....

O wysokości składek na ubezpieczenia społeczne i zasadach wyliczania świadczeń decydują przepisy prawa uchwalane przez parlament

Podstawa prawna

Dziennik Ustaw Nr 137

— 4850 —

Poz. 887

887

USTAWA

z dnia 13 października 1998 r.

o systemie ubezpieczeń społecznych.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ubezpieczenia społeczne obejmują:

- 1) ubezpieczenie emerytalne,
- 2) ubezpieczenia rentowe,
- 3) ubezpieczenie w razie choroby i macierzyństwa,

2) otwarte fundusze emerytalne, określone w przepisach o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych,

3) zakłady emerytalne, określone w przepisach o zakładach emerytalnych,

4) płatnicy składek.

2. Zadania związane z ustalaniem prawa do świadczeń i ich wysokości oraz wypłata świadczeń z ubez-

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ŚWIADOMY ZAWSZE UBEZPIECZONY

Wydatki Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

są na poziomie **50%**
wydatków budżetu państwa

WYDATKI w 2015 r.

Budżet państwa
343 mld zł

FUS
ok. 197 mld zł

10

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ZUS nie tworzy prawa, nie ustala reguł rządzących systemem ubezpieczeń społecznych, w tym systemem emerytalnym

Co to znaczy?

ZUS **nie ma wpływu** na wysokość przyznawanych świadczeń **ale** ZUS ma obowiązek te świadczenia prawidłowo wyliczyć i wypłacić

ZUS **nie ma wpływu** na wysokość składek na ubezpieczenia społeczne **ale** ZUS ma obowiązek zbierać i ewidencjonować składki

ZUS

11

Tutaj możemy wykorzystać wiedzę uczniów z lekcji WOS o władzy ustawodawczej.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....